Downloaded from UvA-DARE, the institutional repository of the University of Amsterdam (UvA)
http://dare.uva.nl/document/119675

File ID 119675
Filename Voorwoord

SOURCE (OR PART OF THE FOLLOWING SOURCE):
Type Dissertation
Title Buiten wonen in de stad : de place making van IJburg
Author T. Lupi
Faculty Faculty of Social and Behavioural Sciences
Year 2008
Pages 335

FULL BIBLIOGRAPHIC DETAILS:
http://dare.uva.nl/record/288569

Copyright

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (http://dare.uva.nl)

VOORWOORD

In de zomer van 2004 schreef Toine Heijmans, een op IJburg woonachtige journalist, in *de Volkskrant* dat zich in de wijk een 'hechte gemeenschap op het opgespoten zand' aan het vormen was. 'Zet duizend mensen in een zandbak en er ontstaat een ouderwets gevoel van gelijkgestemdheid. Elders in de stad wonen mensen dertig jaar naast elkaar zonder welke vorm van contact dan ook. Hier begint inmiddels de term IJburgers te vallen, uitgesproken met een zekere trots. Voor een socioloog zou het mooi studeren zijn, de wordingsgeschiedenis van een gemeenschap op onvruchtbaar, opgespoten zand.'

Wat hij toen nog niet wist, was dat die socioloog IJburg inmiddels bereikt had. Nu, vier jaar later, is het onderzoek eindelijk voltooid. Mooi studeren was het zeker, maar niet altijd makkelijk. Net zoals de ontwikkeling van IJburg een proces met vele *ups* en *downs* is, is het schrijven van een proefschrift een lange, soms onzekere reis. Toch maken juist de gebeurtenissen onderweg het een waardevolle onderneming. Meer nog dan de vantevoren opgezette plannen kleuren ze het eindresultaat.

Het begon allemaal begin 2002. Ik had net mijn scriptie over de binding van jongeren met hun woonplaats Zoetermeer afgerond en de ambitie uitgesproken verder te gaan in de wetenschap. Al sinds het tweede jaar van mijn studie had ik een liefde voor onderzoek ontwikkeld en droomde ik ervan ooit een mooi boek af te leveren. Het enige probleem was dat ik nog geen onderwerp had om op te promoveren, maar mijn overtuiging was dat dit vanzelf wel zou komen. En dat onderwerp kwam er, zij het niet van mijzelf.

Het zal ergens in maart bij de voorbereidingen van het Telonderzoek Daklozen geweest zijn dat Léon Deben naar mij toekwam met het idee voor IJburg. Dat was volgens hem de perfecte plek om het onderzoek van socioloog Herbert Gans naar de gemeenschapsvorming van een suburb in Nederland te herhalen. Ooit had Almere deze kans geboden, maar ondanks dat een onderzoeker al op het punt stond naar de nieuwe stad af te reizen, heeft deze studie nooit plaatsgevonden. Hoewel ik IJburg destijds nauwelijks kende, ik kon me niet eens meer herinneren of ik bij het referendum voor of tegen had gestemd, maar ik was gelijk enthousiast. Goed bekend met de literatuur over buitenwijken, was dit onderwerp me op het lijf geschreven.

lupi-buitenwonen-derde-prom.indd9 9 5-11-2008 12:32:16

Helaas bleek de rest van de academische wereld niet zo overtuigd van de unieke gelegenheid die IJburg bood. Inmiddels was de aanleg van de wijk in zwaar weer gekomen, hetgeen de Amsterdam School for Social Science Research deed twijfelen of er überhaupt wel mensen op IJburg zouden gaan wonen. De redding kwam van de geografen die net bezig waren met een onderzoeksvoorstel over de sociale cohesie van nieuwe wijken voor de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Ook hier was de selectiecommissie sceptisch, maar het voorstel werd eindelijk geaccepteerd.

Zo had ik mijn plek aan de universiteit veroverd, al wist ik niet helemaal of ik daar nu blij mee moest zijn. De wereld van de geografen was voor mij onbekend terrein en de eerste paar maanden durfde ik de veilige omgeving van het Spinhuis nauwelijks te verlaten. Maar mijn promotor, Sako Musterd, had me toch liever in de buurt en dus nam ik mijn intrek in een zolderkamer op het Roeterseiland. Mede door de collega-promovendi verdween mijn scepsis en werd het G-gebouw mijn nieuwe thuis.

Terugkijkend denk ik dat de overgang van stadssociologie naar de afdeling geografie en planologie het onderzoek sterker heeft gemaakt en een beter proefschrift heeft opgeleverd. Van een wat gezapige studie naar gemeenschapsvorming, ontwikkelde het zich tot een studie naar de sociale betekenis van plaats, een onderwerp dat mij altijd geboeid heeft. Door een aanvullende projectsubsidie van Habiforum kon ik de drie vakgebieden met elkaar combineren en zo het onderzoek naar een hoger plan tillen. Daarbij heb ik het mezelf en zeker ook mijn begeleiders niet gemakkelijk gemaakt. Zoals bijna alle promovendi heb ik veel getwijfeld en ben ik soms doorgeschoten, mijn promotoren daarbij tot wanhoop drijvend. Vooral in de laatste fase, toen mijn contract bij de universiteit was afgelopen en ik naast een nieuwe baan bij de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling het proefschrift af moest schrijven, heb ik me vaak afgevraagd waar ik aan begonnen was. Hetzelfde enthousiasme als waarmee ik destijds aan het project begonnen ben en de liefde voor onderzoek hebben me er uiteindelijk doorheen geholpen.

Dit boek zou er niet gekomen zijn zonder de steun van velen, zowel binnen als buiten de universiteit. In de eerste plaats moet ik mijn begeleiders grote dank betuigen. Léon voor het bedenken van het onderzoek, zijn immer aflatend geloof in mijn kunnen, zijn aandeel in zowel het NWO-project en het Habiforum-project als wel zijn bijdrage aan het proefschrift in de laatste fase. Sako heeft als promotor een onmiskenbare rol gespeeld tijdens het hele traject door mij constant op de rails te houden, zowel in het schrijven van de hoofdstukken als de contacten buiten het project. Van Lia heb ik veel geleerd over het doen van onderzoek en als copromotor heeft ze er tevens voor gezorgd dat dit verwerkt werd tot een systematisch opgezet en leesbaar stuk.

Naast mijn directe begeleiders zijn ook de andere collega's bij de Universiteit van Amsterdam van grote waarde geweest. In het bijzonder wil ik Sjoerd de Vos, Willem Salet, Joos Drooglever Fortuijn, Ineke Teijmant en Wim Ostendorf bedanken voor hun hulp en ideeën bij het onderzoek. Mijn collega-promovendi hebben de tijd in het G-gebouw tot een ware belevenis gemaakt. In de eerste plaats gaat mijn oneindige dank uit naar mijn kamergenoot en medeonderzoeker op het NWO-project Marlies de Stigter-Speksneijder. Ik denk met een goed gevoel terug aan onze discussies over territoriale binding, jurken en familie. Verder wil ik Sylvia, Inge, Stan, Stefan, Manuel, Rogier, Marjolijn, Perry, Kaj, Joram, Annika, Amanda, Melika, Francesca, Edith, Fenne, Wouter, Marco Bontje, Els en Karin bedanken voor hun steun en toeverlaat. Zij maakten de dagelijkse lunches en wekelijkse borrels tot de hoogtepunten van mijn AIO-bestaan.

Bij de uitvoering van mijn onderzoek heb ik van verschillende kanten hulp gekregen. Uiteraard ben ik zeer erkentelijk aan alle bewoners en professionals die aan de studie hebben deelgenomen. Als respondenten zijn ze van onschatbare waarde. Ook iedereen op of rond IJburg die mij op enige wijze van informatie heeft voorzien wil ik hiervoor bedanken.

Grote dank gaat uit naar Annemarijn Walberg die met een scriptie de bewonersvereniging van IJburg heeft geanalyseerd en een belangrijke bijdrage leverde aan het Habiforum-project. Naast haar zijn diverse mensen betrokken geweest bij het uitzetten van de enquêtes, verwerken van de data en uittypen van mijn interviews. Hun hulp heeft de uitvoering van het onderzoek een stuk aangenamer en gemakkelijker gemaakt.

Ook buiten de universiteit hebben mensen mij gesteund. De redactie van sociaal-ruimtelijk tijdschrift *AGORA* is voor mij de ideale omgeving geweest om in een gemoedelijke sfeer met andere studenten en promovendi, het vakgebied te verkennen. Bij de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling vond ik na de universiteit de perfecte context om mijn proefschrift af te ronden. In het bijzonder Rienk Janssens wil ik bedanken voor het faciliteren van deze laatste fase.

Enkele vriendinnen zijn door al die jaren van onschatbare waarde geweest. Ik weet nog goed hoe Marloes Wevers en ik in ons tweede studiejaar bij café Hoppe droomden over een glorieuze carrière in de wetenschap. Samen hebben we alle fasen doorgemaakt die je in een proefschrift kunt tegenkomen. Hoewel we uiteindelijk beiden een andere weg hebben gekozen, is nu niet te zeggen wie dichterbij ons oude ideaal staat. Met Mari-Elise Molenaar en Sanne van der Kaaij deel ik de liefde voor India en alles wat daarmee te maken heeft. Dit bood mij welkome afwisseling van de rationele, wetenschappelijke verklaringen waar ik in mijn werk naar zoek. Jullie reisverhalen waren bovendien een belangrijke stimulans om de laatste maanden door te zetten.

Tot slot kan een voorwoord niet zonder dank aan mijn familie. Een groot deel van de tijd hadden ze geen idee waar ik mee bezig was en waarom het allemaal zo lang moest duren. Vooral voor mijn moeder is bijna alles wat ik schrijf taaie kost. Toch zijn ze me altijd blijven steunen en ik hoop dat dit boek hen ook een beetje trots maakt.

Amsterdam, september 2008

lupi-buitenwonen-derde-prom.indd12 12 5-11-2008 12:32:16